

## Vuoden 2021 talousarvion täytäntöönpano-ohjeet

1090/02.02.00/2020

Khall 11.01.2021 § 7

Valtuusto hyväksyi vuoden 2021 talousarvion kokouksessaan 14.12.2020. Kunnanhallitus päättää panna valtuuston talousarviopäätöksen täytäntöön 14.12.2020 kokouksessa. Yleisen täytäntöönpanopäätöksen lisäksi kunnanhallitus antaa palvelualueille alla olevat talousarvion täytäntöönpano-ohjeet.

### 1) Käyttösuunnitelmat

Lautakuntien tulee alkuvuodesta vahvistaa määrärahojen yksityiskohtaisempaa käyttöä ja toiminnan tavoitteiden seurantaan koskevat käyttösuunnitelmat. Valtuuston myöntämät tulo- ja menomäärärahat tulee kohdentaa tarkemmin vastuualueille ja kustannuspaikkatasoille. Lautakunta nimeää kustannuspaikkakohtaiset vastuuhenkilöt/hyväksyjät. Vastuuhenkilöiden ensisijaisena tehtävänä on vastata ao. kustannuspaikan määrärahan riittävydestä. Vahvistetut käyttösuunnitelmat tulee toimittaa tiedoksi kunnanhallitukselle.

Valtion kuntataloutta vahvistavien toimien ansioista vuoden 2020 tilinpäätösennuste on 2-3 miljoonaa ylijäämäinen. Tukitoimet ovat kuitenkin väliaikaisia ja kunnan aiemmat tilinpäätökset olivat noin neljä miljoonaa alijäämäisiä. Pandemiaan liittyvät rajoitustoimet ovat myös tuoneet merkittäviä kustannussäästöjä vuodelle 2020, mutta vastaavia rajoitustoimia ei ole näköpiirissä talousarviovuodelle 2021. Hallitus on kuitenkin luvannut korvata kunnille koronasta johtuvat välittömät kustannukset.

Vastaavaa miljoonien tukea valtionosuuksien muodossa ei ole tulossa enää vuodelle 2021. Tuki kanavoidaan lähinnä suoraan koronasta johtuvien kustannusten korvauksena ja tilapäisenä yhteisöveronkorotuksena, joka tuo Euralle 0,7 milj. euroa lisätuloja. Huomioitavaa on, että yhteisöveron myötä kohdennettava tuki ei Eurassa vaikuta samassa määrin kuin valtionosuuksina 2020 myönnetty tuki. Kunnallisveron tuotosta vuodelle 2021 on sulanut pandemian myötä noin 2 milj. euroa verrattuna vuoden takaiseen ennusteeseen. Tason lasku vaikeuttaa tulevien vuosien tasapainon saavuttamista.

Vuoden 2021 talousarviosta on tasapainotus vaiheessa leikattu erityisesti perusturvapalveluista. Talousarvio on tasapainotuksesta huolimatta 0,4 milj. alijäämäinen. Suunnitelmavuosien tasapainotus on tehty vain laskennallisesti eli säästön pohjalla ei ole konkreettisia toimia. Huomioiden myös väestöennusteiden tuoma paine on sopeuttamiseen ryhdyttävä jo talousarviovuoden osalta. Palvelujen laajuutta ja tehokkuutta tulee arvioida kaikkien tehtävien osalta kriittisesti osana vakauttamistyöryhmän toimintaa.

1.4.2021 tulevat maksuun työehtosopimuksen mukaiset palkankorotukset: yleiskorotus 1 % ja paikallinen järjestelyerä 0,8 %. Järjestelyerä pyritään kohdentamaan 2018 lopulla aloitetun ja 2020 lopulla lähes päättyneen koko henkilöstön TVA-järjestelmien epäkohtien korjaamiseen.

### 2) Täyttölupamenettely ja työhyvinvointi

Uudet virat ja toimet perustetaan normaalissa järjestyksessä esittämällä ne ensin kunnanhallitukselle. Jokaisesta uudesta virasta/toimesta on esitettävä sekä toiminnallinen että taloudellinen perustelu.

Talousarviossa on vain 0,5% palkankorotusvara – tämä tarkoittaa, että vuoden aikana palvelualueilla on kirittävä palkkamenoissa sivistyspalveluja lukuun ottamatta.

Täyttölupamenettely on keskitetty johtoryhmään yli 3kk sijaisuuksien ja tilapäisen henkilöstön osalta ja kunnanhallitukselle vakinaisten virkojen ja toimien osalta. Tilapäistä henkilökuntaa palkataan vain poikkeustilanteissa. Vuosilomien osalta on oltava käytännöt sijaisten käytön vähentämiseksi. Yleisen virka- ja työehtosopimuksen vuosilomaa koskevan IV luvun 2 §:n mukaan lomakausi on 2.5. alkava ja 30.9. päättyvä ajanjakso. Lomia suunniteltaessa myös tämä on otettava huomioon.

### 3) Talouden seuranta ja laskujen kirjaaminen

Vastuu toiminnan ja talouden seurannasta on palvelualuejohtajilla ja kustannuspaikkakohtaisilla vastuuhenkilöillä. Heidän on seurattava määrärahatilanteen kehittymistä kuukausittain sisäisissä palavereissa ja raportoitava välittömästi johtoryhmälle, mikäli määrärahojen taso ei ole riittävä. Mikäli menoja ei voida kattaa sisäisin määrärahasiirroin, on palvelualueen esitettävä säästöjä toimintaansa sopeuttamalla. Talousarviomuutoksen esittämistä valmistellaan johtoryhmässä vain, mikäli palvelualue ei toimintansa sopeuttamalla löydä ratkaisua määrärahojen ylittymiseen. Investointien osalta määrärahaesitys valmistellaan yhdessä talousjohtajan kanssa.

Valtiokonttori seuraa kuntien taloutta jatkossa neljännesvuosittain, jonka takia myynti- ja ostolaskut tulee kirjata ja/tai hyväksyä viimeistään seuraavan kuun 15. päivään mennessä. Tämän jälkeen tehty laskutus tai hyväksytyt ostolaskut kirjautuvat seuraavalle kuukaudelle. Kunnanhallitukselle raportoidaan talouskatsauksen muodossa neljännesvuosittain. Toimielimet seuraavat talousarvion toteutumista kuukausittain tehdyistä numeerisista talouden toteumaraporteista. Neljännesvuosiraportointia varten palvelualueilta pyydetään oma enintään 2-sivuinen analyysi tulojen, menojen ja henkilöstömenojen kehittymisestä keskittyen erityisesti kehityksen taustalla oleviin asioihin. Tärkeä on myös todeta, mitä johtopäätöksiä ja toimenpiteitä palvelualue taloustilanteen perustella esittää. Talouskatsaukset esitellään kunnanhallituksen jälkeen valtuustolle.

Laskujen asiataarkastajan on tunnettava laskutuksen perusteena oleva asia ja hänen tehtävänä on tarkistaa, että laskun tiedot ovat oikeat ja tilattu tavara tai palvelu on vastaanotettu. Vuoden 2017 huhtikuusta lähtien on siirrytty tulojen ja menojen suoriteperusteiseen kirjaamiseen oikealle kuukaudelle. Myös tulojen osalta palvelualueita pyydetään tarkastamaan, että laskutettaessa tulo kohdistuu sille kuukaudelle kuin palvelu on suoritettu (esim. tammikuun hoitomaksu kirjataan tammikuulle vaikka laskutetaan helmikuussa) vain näin voidaan varmistua talouden seurannan ajantasaisuudesta.

Menojen seuranta ja kohdistaminen oikeille palveluille perustuu laskujen ensivaiheen tiliöinnin oikeellisuuteen. Tiliöintisääntöjä tullaan kehittämään osana valtiokonttorin yhtenäistä kuntatieto-ohjelmaa. Ostolaskujen käsitelystä tullaan siirtymään osin sopimus pohjaiseen hyväksyntään. Sopimus-

pohjaisessa hyväksynnässä yksittäisten laskujen massakäsittelyn sijaan keskitytään sopimuksiin, joiden perusteella laskujen hyväksyntää automatisoidaan.

#### 4) Investoinnit

Investointeihin varatut määrärahat ovat projektikohtaisia eikä yhden projektin kustannusten alituksella voi kattaa toisen projektin menojen ylityksiä. Uuden projektin aloittamisesta päättää valtuusto talousarviomuutoksella. Uudesta projektista tai lisämäärärahoista tulee olla yhteydessä talouspalveluihin mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Investointiosaan kirjattavan projektin euromääräinen alaraja on 10 000 euroa ja investoinnin on täytettävä luonteeltaan ehdot mm. tulon (palvelun) tuottamisesta useamman vuoden aikana. Ensisijaisesti pienemmät investoinnit pyritään kattamaan käyttötaloudesta.

#### 5) Hankinnat

Hankinnoissa on noudatettava uutta hankintalakia (2017) sekä kunnanhallituksen (2.10.2017) hyväksymää pienhankintaohjetta (löytyy intrasta). Yli 5 000 euron (rakennusurakat 15 000€) hankinnoista on tehtävä viranhaltijapäätös. Vuonna 2018 on käyttöön otettu sähköinen tarjousportaali ClouDia, jonka mahdollistamana hankintaprosessia kehitetään avoimeen ja paremmin dokumentoituun suuntaan. Euran omissa hankinnoissa käytetään portaalia. Myös sopimushallintaa tulee kehittää osana hankintaprosessia niin, että laskuja hyväksyttäessä on tieto mihin sopimukseen tai hankintapäätökseen se perustuu (ja että hankintapäätös on tehty hankintalain ja pienhankintaohjeen mukaisesti). Sisäistä valvontaa ja tarkkailua on kehitettävä em. asioiden oikeellisuuden varmistamiseksi.

Hansel (aik. KL Kuntahankinnat) on kilpailuttanut useita puitesopimuksia, joiden kautta hinnat ja muut tarjousehdot ovat usein huomattavan edullisia ja siksi niihin liittyminen on suositeltavaa. Muuten hankinnoissa pyritään mahdollistamaan (esimerkiksi tarjousportaalin kautta tai markinavuoropuhelua hyödyntämällä) paikallisten ja nykyisten toimijoiden yritysten mukaanpääsy tarjousvaiheeseen.

Tietohallinnon laitteiden hankinta ja leasing on kunnassa keskitetty tietohallintopalveluihin ja niiden hankkimiseen liittyvä lomake löytyy intrasta. Euran kunnassa on kilpailutettuna Tieran kautta Atean hankinta- portaali. Näin siksi että saadaan kunnan tasolla säästöjä ja pysymme kartalla mitä omistetaan ja millaisia leasing-sopimuksia on tehty. Tietohallinnolta on ennen ohjelmistohankintojen tms. laitteiden tarjouspyyntövaihetta hankittava selvitys ohjelmiston edellyttämistä teknisistä (verkko, laitteet ym.) ominaisuuksista, jotta voidaan varmistaa hankittavan ohjelmiston yhteensopivuus kunnan muun IT-kokonaisuuden kanssa.

#### 6) Riskienhallinta ja sisäinen valvonta

Palvelualueita pyydetään kiinnittämään huomiota kunnanhallituksen 31.1.2000 vahvistaman sisäisen valvonnan ja taloudenhoidon yleisohjeen noudattamiseen. Riskien hallinnan toteutumista seurataan osana talousarvioseurantaa ja tilinpäätöstä. Myös palvelualueen sisäiseen valvontaan liittyvistä huomioista on annettava selvitys tilinpäätöksen toimintakertomuksessa. Sisäisen valvonnan ohjeistusta tullaan tarkastelemaan osana taloushallinnon ohjelmien uudistusta.

#### 7) Kuntakonsernin ohjaus

Hallintosäännön mukaan konserniohjauksesta vastaa kunnanhallitus, kunnanjohtaja, talousjohtaja ja hallintojohtaja. Talousarvion täytäntöönpano-ohjeita tulee noudattaa soveltuvin osin myös kunnan konserni- yhteisöissä, joita varten kunnanhallitus on antanut erilliset konserniohjeet 26.2.2018. Neljännesvuosittaisissa talouskatsauksissa esitetään tarpeellisessa laajuudessa myös konserniyhteisöjä koskevat tiedot.

**Valmistelu ja lisätiedot:** Talousjohtaja Katja Aalto, puh. 044 422 4059

**Ehdotus**

Kunnanjohtaja:

Kunnanhallitus antaa yllä olevat talousarvion täytäntöönpano-ohjeet toimielimille ja palvelualueille noudatettavaksi.

**Päätös**

Kunnanhallitus:

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

---